Veurof

Vanof 1982 is Henk Puister n vaste schriever ien Krödde. Van hom komt ter ien november dit joar n bundel oet bie oetgeverij kleine Uil, n keuze oet zien gedichten. Ter gelegenhaid hiervan staait ter n interview mit Puister ien dit nummer.

Meer schrievers kommen dit noajoar mit nije bundels: Annie van Dijken bie Staalboek, Anne Hoogebrug ien aigen beheer en Jan Glas bie Philip Elchers. Oet ale bundels stonnen gedichten en n verhoal ien dizze Krödde.

Antje Olthoff is n jonge dichteres oet Leer, van heur is n gedicht ien t Oostvrais te lezen. Rik Andreae schreef t eerste Grunneger Flarf-gedicht. n Flarf is n gedicht woarien zuikrezultoaten op internet verwaarkt binnen. t Kin zain worden as n moderne vörm van de readymade of collage.

Diskeer ook n vertoalen: n gedicht van de Litouwse dichter Sigitas Parulskis, vertoald ien t Grunnegs deur Jan Sleumer en Arlette Schellenbach.

En verder noatuurlek weer apmoal nije Grunneger verhoalen en gedichten van bekende dichters en schrievers en gelukkeg ook van gonnent dij nog nait eerder ien Krödde publiceerd hemmen. [JG]

*

Jan de Jong

Haarst

n Sloerege dook woart rond, ien
ainzoam verdraitelk duustern
filaaineg wilstern mementen
dwirreln ploagen fluustern.

Vergrèlde wolken juchtern
roeg en rebèls oetreten
poazen vergedelk vervremd
maank mien gewaiten
doun zin ien leven vergeten.

Dien roezeg aandoeken
striekt deel as vraid vernien
kloagelk weerom aal joar
bloots betroande zunschien
strikt mie vertwieveld deur t hoar.

Annie van Dijken

SPORT

'Opoe, zol ie mie sponsern willen?' Ofwachtend en verlangend keek Jeanine, t jonge kleuterjufke, noar opoe, dij haalf achterover ien stoul zat, dij zai mit ofstandsbedainen ien ale standen zetten kon en doar z' ook nog makkelk oet ien t end kommen kon. Opoe, dij eerst hail nait zo'n nijmouds ding hemmen wol, haar oetaindelk aal tougeven. t Was toch aal n genot veur as t liggoam joe ien steek lait en ales nait meer zo smui ging as vrouger. 'Woar is t din veur, kiend?' vroug opoe.

'Veur sporthal,' zee ze, 'dij mot opknapt worden. Doar is vanzulf n smak geld veur neudeg, dat is der nait en doarom goan wie n sponserloop doun. Wie lopen, mit kiender, rondjes hier om viever tou. Dat kin ie din veur t glaas mooi zain, en as ie mie nou veur elk rondje dat wie lopen wat geven willen…'

Opoe keek Jeanine aan. 'Nee kiend,' zee ze, 'doe waist, k heb geern wat veur die over, mor dit, nee dat dou k nait. As t nou veur n goud doul was joa, mor sport, doar heb k nou net gain dubbeltje veur over.'

'Mor opoe,' pebaaierde Jeanine, 'sport, wat is doar op tegen? Ie hemmen toch zeker wel lezen of op televisie zain hou goud of bewegen is? t Is goud veur t haart, veur blouddruk en nog veul meer! Bewegen, wie motten meer bewegen.'

'Din motten ze kiender nait ien zo'n kienderkreps stoppen,' kroop opoe op heur stokpeerd, 'kiender motten runnen, vlaigen en ien boeten speulen ien ploats van aalweg ien hoes zitten. Da's n stuk gezonder, dat kin k die wel vertellen. Dij moekes van tegenwoordeg! Loaten ze heur poten mor oetsteken. Dat mos wie vrouger ook. Smörns, k wait nait hou vro, zat k aaid aal onder koien. En as k din soavends, noa n daag aarbaiden en knooien, kiender op ber en boudel aan kaant haar, was t kovvie moaken en din zat k nog tot bergoanstied te sokbraaien, stoppen of opa zien goud oet te stukken. Mor woordeg, ho mor. Men zit laiver op bek veur tillevisie of veur zo'n kepjoeter en k vroag mie òf woar dat goud veur is. Kiek,' wees opoe noar boeten, 'doar lopt weer ain, dij's vandoag ook weer nait muid worden. Hail daag het zai weer op heur luie kont op zo'n ketoor zeten.

Leujonges noar kreps en nou lopt ze heur sikkom t gat oet hoaken. Joggen nuimt men dat.'

'Joa, mor opoe,' zee Jeanine, 'zai motten oetaindelk heur energie toch ook kwiet?'

'Energie?' mottjede opoe, 'hou dat? Regeren het t aans naarns over as over energiebespoaren. Ik snap der niks meer van. Zai zollen mor acht geven op heur hoesholdens. Worden tegenswoordeg gain hozen meer stopt en gain sokken braaid. Brud wordt, as t stukkend is, zo ien container mieterd. Din het men t over ofvaalbaarg en over bezunegen. t Liekt toch zekerwoar naarns op? Energiebespoaren! Nou, men het tegenswoordeg nog aal wat energie over en dat motten ze den weer kwiet ien sportschoul! Ze zollen heur handen mor ais flink wappern loaten en zulf veur heur leujonges zörgen. Wat komt der van terecht? Aans niks as ondeude en kraiminelerij. Wie mozzen toch vrouger ook! Dat as wie vrouger soavends t waark aan kaant haren, din was wie blied dat wie hakken onder toavel steken konden, dat kin k die wel vertellen.'

Jeanine keek opoe sneu aan. 'Mor opoe, t is nou toch hail aans as vrouger? Ie huiven gain eten meer koken. Ales wordt joe zo brocht. Dat as ie nait meer willen, huif ie toch ook niks meer doun? Tou opoe, as ie mie nou sponsern. Ik goa aal wonsdoagsmirregs, as k vrij bin toch ook aaltied n endje mit joe lopen. Trek jaas mor gaauw aan, din zet ik joen rolstoul vaast kloar.'

t Ol lait heur ien jaas helpen en ging mit n zucht ien rolstoul zitten. 'Nou, vot din mor weer. Bis ook ja mien laiverd. As doe der nait was, zol k hier veur t glaas opdreugen. Dat k zel die veur dizz' keer n euro geven, mor meer heb k der eerlieks woar nait veur over. Krieg mie dat puutje mit stoet nog mor eefkes van t aanrecht òf. Dat haar k aal kloarzet veur aindjes.'

Jenteg laip Jeanine, mit opoe ien rolstoul, om viever tou, twiel d'aindjes aal snoadernd op heur òf kwamen. 'Nou mos toch ais zain! t Is ja net of waiten z' aal sekuur, wanner ofs koms om mit mie aan loop te goan,' genotterde opoe. Links en rechts streude zai de brokjes stoet om heur tou. Lichtjes ien brilgloazen. 'Kiek, ze kribben der aal om.

Vot doe mieterd, doe hes aal wel genog had,' stook ze handstok oet noar n aind, dij wat aal te brutoal wer.
Op n duur was puut leeg. Ze schudde leste krommels maank d'aindjes en keek op heur allozie. 'Kom kiend,' wer z' onrusteg, 't wordt tied dat wie weerom goan hur, aans bin k domment te loat veur gemestiek.'

'Oh, mot ie weer aan t sporten, opoe?' vroug Jeanine.

'Niks hur,' verweerde opoe heur, 'wie sporten nait, dij onzin doar begun k nait aan. Dit is gemestiek en da's hail wat aans. Wie zitten hail gewoon, niks gain kokeleko, maank nkander ien kring op stoul, moaken wat fertuten mit aarms en bainen of vangen ais n baal op. Ze zeggen hier dat zuks goud is veur joen motoriek of wat t ook weden mag en veur bloudsomloop.'

Jeanine beet heur op lip. Zai schoof opoe weer noar t verzörgens-tehoes.

'Wol ie vot noar t zoaltje of mot ie ook nog n soortemint van ge-mestiekpakje aan?'

'Van mien levensdoagen nait!' zee opoe, 'dat wols doe zeker wel zain. Dien opoe ien zo'n glitterding, mit van dij sprille kleuren, dij heur k wait nait hou krap om t liggoam tou zit. Doar dou wie nait aan en dat waistoe ook wel. Bring mie nou mor gaauw noar t zoaltje en dij euro, dij krigs wel.'

*

Annie van Dijken

Ik vroag mie òf

Ik vroag mie òf, wat ging der aal verkeerd,
kon t fonnemint mien muren nait verdroagen,
is grond mie onder mien bestoan votsloagen
en het zai aal wat hemel was omkeerd.

Of het zai enkeld mor heurzulf bezeerd,
heb ik heur aarvenis nait mit mie droagen,
bin ik te baang, duur ik doar nait noar vroagen,
is dat te veul, het zai mie dat nait leerd.

t Was dou gain moud, zuks kon zai toch nait doun,
heur hebben, holden, t haart op toavel leggen,
zai hil heur stil en wol nait ales zeggen,
dat dee ze nait, zai hil heur goud fersoun.
Aal dat zai vuilde lait zai dat ooit zain,
of het zai mie en ook heurzulf bie t bain.

t Gevuil [1]

Ik heb t gevuil
of schrief k
mien zwoanenzang
k kom mit mien dreumen
nait ien t lieke
mien hang noar t hoge
lopt tegen n platlopen
hemel op
longert nait noar laifde
inkeld noar woorden
of bin k van noatuur
gain mens
allint n dreumer .

[1] *Gedichten en verhoal van Annie van Dijken oet 'Maank dook en zunschien weer' (Staalboek, Veendam, 2009)*

Op Poetry International ien Rödderdam dit joar binnen der onder laaiden van dichter Tsead Bruinja gedichten van de Litouwse dichter Sigitas Parulskis vertoald. Vertoalens ien t Nederlands, Engels, Duuts, Wit-Russisch, Vrais, mor ook ien t Grunnegs. Grunneger vertoalen is moakt deur Jan Sleumer en Arlette Schellenbach.

Sigitas Parulskis (1965) is geboren ien Obeliai, n dörp ien Noord-Litouwen. Ien zien dichtwaark kommen voak beelden oet zien kiendertied op t plattelaand veur, woarbie hai dat wat deurgoans as "haaileg" zain wordt ontmythologiseert en t "legere" poëtiseert.

Schougverbranden

t Holtvuur is aan en t heugt mie
hou of dat mien zeun mien schounen aanpaast
asof e miezulf ston aan te pazen

schounen, zai binnen n onderkommen, n voutenhoes
n schoelploats veur de verloren zeun
woar oflopen tied ien woont

hailtied as wie ons de nije schounen ienwaaiden
hopen wie, dat wie wieder kommen as dat zai beloven

mien zeun dragt mien schounen
ik wait nait, en ik kin mie nait begriepen
of n dail van mie aal trugkommen is ien schoughoezen
of n dail aal votgoan is en welk dail t beste wezen zel
en houveul schounen mie toudocht binnen, en houveul hoezen
woar ik nait ien wonen zel

ik kiek de vlammen ien
mit heur raaizen de schounen van mien overleden ol heer of
woar e veur aiweg ien wonen zel

Vertoalen: Jan Sleumer en Arlette Schellenbach

Prinsentoen 2009

Ien vrouger rondom
bluien rozen roeken
bomen stokold
van t gruien zat stinnen
en poesten maank oasem
kruden riegen stroeken
luustert t geheur op t gat

Ien dizze wereld dreum
ik swevend deur joagende
luchten doar ruzzelnd blad
t ontstegen geluud
verzaacht wat op mie
deel striekt oet n blaauwe
plestieken puut

Ien n aander wereld
oet roemte van schaar
belkt ain
'Bek holden!'

Schoelen

Was t joen haart
dij k kloppen heurde
dou k slaip
of verbeeldens
joe zag op raand van ber
zoas vrouger
schoelen kon
mien waang in
zaachte waarmte
van joen schoot verbörg
aal wat k heuren wol
t kloppen van joen haart.

LAMMERT LOT

T was ien tied dat boerenaarbaiders twijmoal ien week hìn gingen te scheren, wonsdags en zoaterdags. As zai kloar wazzen gingen zai nait noar hoes tou, nee, din gingen ze gewoon weer zitten. t Ging nait allain om t scheren, t ging ook om de proaterij.

Op n zoaterdagnoamiddag laip scheerkoamer van Loaning aal oareg vol. t Was min weer, mor bie Loaning brandde kachel. Der wer nait veul zegd. Dij dag was ter gain nijs. Der wazzen gain jongelu dij traauwen mozzen en der har ook gain peerd of kou ien sloot zeten. Gain ain dij wat te vertellen har.

As Lammert Lot de zoak ienkomt veren manlu op. Lammert zit nog mor naauw op stoul of der is aal ain dij vragt:

'Hou was dat Lammert, tounstoe ien dainst veur de kriegsroad kommen mos?'

'Och,' zegt Lammert, 'ik ben vrijsproken.'

'Mor hou ging dat toun?'

'De generoal zee, Haak zee hai, soldaat Haak jij hebt uitstekend je plicht gedaan. Joa dat zee hai.'

Lammert haitte Hoak, mor nait veul minsen wizzen dat, elkenain zee Lammert Lot.

'Mor woar ging t om Lammert? Wat hastoe toun doan?'

'Ik ston op wacht bie poort van kazerne en toun kwam der n offesier aan dij t wachtwoord nait wis.'

'En toun Lammert?'

'Ik heb hom nait deurloaten. t Was n haile minne, hai har mie aal n moal of wat ien t hok zet as ik doen west was.'

'Wat zee hai toun Lammert?'

'Hai zee, Haak doe niet moeilijk, jij kent mij toch.'

'Wat zeestoe toun Lammert?'

'Zunder wachtwoord kommen ie kazerne nait ien.'

Het blift even stil ien scheerkoamer tot Lammert verder gaait en zegt:

'Hai trok hom der niks van aan en luip gewoon deur.'

'Is t zo Lammert? En toun?'

Lammert gaait der recht veur zitten en belkt hail haard: 'Sta of ik schiet!'

Scheerboas het t verhoal aal voak heurd, mor hai schrikt ter elke keer weer van. Ook dizze keer let hai scheerkwaast op vlouer valen.

'En toun Lammert?'

'Hai keek nait op of om en luip deur. Toun heb k hom ien de kont schoten.'

*

Reinder van der Molen

Woar - *Veur Aly Freije*

t Is woar dat
wie onder gruine zegen van
dizze boom schoeld hemmen
veur störm en dunder
van ons jeugd

t Is woar dat
wie hier haand om haand
scholder ien scholder
ons dreumen dreumden
as lös-vaaste droaken hoog ien lucht

t Is woar dat
k dien spanse bloeske lösknupte
Doe mien boekende boksem…
Ons haite lippen zok…
Wie hier… Ach, wat nait…

t Is woar dat
k hier mien holle ogen
leeggoten heb, op dij dokege mörn,
noa tieden dastoe…
Nee… stoer te stoer…

t Mag náit woar wezen dat
kraant, aargeloos op
bladziede 12, geliek het mit
'Industrieterrein te koop'
Is ain graf van stain hier nait genog?

Riouwstroat

Klaaine koamer
zit in n deuze.
Deuze wil nait dicht,
ze kikt dernoar.

Wilde daaier
van Riouw sluipen
joaren in heur bèr,
bluizen blözzem
in heur hoar.

En nou wieder
fluustert ze.
Op stroat wordt
tot tiene teld.

Winters traaingedicht

Traain glidt over riggels.
Onder wotterge winterzunne
openboart laandschop niks -
nijs hoal k dodderg
tou kraande uut.

Gedachte vaalt mie in.
k Zit aan n gedicht.
Waarmte dwarrelt
in mie dele
mit ain zin.

Holdt traain ho
doar k uutstappen wil
hangt zai - ogen dichte -
haalf tegen mie aan
in sloap -

in schrift
op heur schoot
doezeln mie
wiskundege formules
as ploagerge hemelvlokken.

d'Grode Onbekinde -
mp 3 in d'oren -
k duuf heur
mor zuneg
wakker moaken.

Krouglopen op zotterdag

Zoas op ale zotterdoagen
is hai bie t roam nait vot te sloagen.
Gleren op toavel, voele roeten.
Hom benaauwt t diezegdokeg boeten.

Dij zulfs glimt om t treurege, toerloos lagt,
bedaint en slagt op hom nait ainmoal acht.
In heur wait hai weer t wicht dij hom ontkwam,
mor nait t schaarp mès van zenenzeer mitnam.

Hai zwigt aal en wacht heur roup van sloeten,
mout t weer n weke doun mit bloots heur groeten.
Zoas op ale zotterdoagen
is hai bie t roam nait vot te sloagen.

Dochter - *Veur C.V.*

In lözze letters
zong dien noam
deur mien achterheufd.

Zo stoef bie
dien oadem
van onrust

holp vermisde koater -
makker van dien laifde
mie om die te vinden.

Hou stoefbie
bist doe endelk
aaltied mien dochter.

Toenman en doe op widde zokken - *Veur C.V.*

Gruizoame doagen.
t Gras maaide ik
veur dien vouten vot.
Rundest tou t huus
uut op widde zokken
tot toene die opnam
mit aarms wied spraaid.
n Slag in t ronde
wol k mie waarken
dast doe die op tied bedochdest -
nog n posie laanger bleefst.
Stoadeg drupt regen
as ik krummels -
overschot van de zummer -
bienkaander haark en mie ofvroag
of t dien netuur is
of mien aigen
dij k vruchteloos
perbaaier op te roemen.

Zo laank t nog kin -
zo laank
doe nait al hail ver bist.

Flarf

Yep, een bozzem is een schoorsteenmantel.
En Neneh bie dat beetje koumelk in de komme

dou t eerste exemploar van n welbesteed leven
oetlangd wuir. Haar hai nooit wat aans schreven

en nooit bie zo'n deftege mevraauw zitten,
nee heur Pa, omreden t stee woarstoe staaist

is haailege grond in joen hupzelen met raad
en daad van Boksem. Wat is het aargste wat

ain vraauw zomor maank de boskes smeten,
mit ain vout (in het rood is aangegeven: Ain).

Wilde u misschien zoeken naar: *outland*.
Hail Stad haar oam inholden...

Reinder Willem Hiemstra

EITJE

'Ah jonge, ja jonge.' Zoas zien voaie proatte, zo proatte hij ok en dat mos veural zo blieven, met n lichte neiging noar t Hollands en t Fries.

Terwiel ik mien modderstevels uutmikte dee hij de ket van de veurdeur, onder famielje, 'ah jonge, ja jonge, nichten kreije ok kienders. Jonge ja. Nou kom der ien, zol ik zo zeggen, ha n nicht!'

Veur mij op lopt n mantje van pak hum beet net anderhalf plus. De hupzeelleren, die ien t zicht kwammen, warren deels aanpast met touw en zien niet al te frisse broek ston stief om hum toe. 'Jenne loopt jô voor naar de kamerkeuken of ha keukenkamer. Eitje nou moest es zien, wij hè bezoek. Ha do bist één van n nicht. Maar Eitje is ok n nicht, Eitje hè. Eitje praat niet. Eitje zingt niet. Eitje lacht niet. Eitje doet niks.'

Schuchter bewoog n host wat mismoakt wiefke met rooie uutbeten arms veur n aanrechtje om, niet meer as n wat groot uutvallen wasbak van graniet. Eitje was totoal van slag deur disse overval en wis niet hoe ze stoan of kieken mos. Heur schuutbanden warren net as Jennes hupzelen met touw opklanderd.

'Thee?' 'Nou nee mor gien thee,' n glaasje rooie wijn, 'nee ok mor gien wien.' Nee ik hoefde even niks, allenneg even proaten.

'Ah jonge, ja jonge ja, n sigaret.' Jenne veerde uut de stoel en liep terug de gang ien. Doe er der weer ien kwam lachte hij en zee koddeg:

'Kiek es hier, wie wat bewaart, die heeft wat: n sigaret uut het doosje met het blonde meiske.' Zo zatten we stilleg en puften as schosstienen.

'Jô hè n boodschap,' zee Jenne en keek hoe ik keek.

'Nou ja,' begon ik troag, 'ik mos de complementen overbrengen.'

'Ah jonge, de groeten, jonge ja. Nou groet ze weder van ons, hè Eitje. Eitje doet de groeten.'

De toafel was van holt en ik zag nou dat de vloer bliekboar helde, want onder twee poten harren ze handeg twee sjoelbrikken moakt. Ien de donkerbrune tegelvloer vlogen knitters as rivieren alle kanten op en uut. De kachel was al uut, want doarveur geft één april het teken. Veurzichteg polste ik zomor wat, want hier midden op e ruumte wissen je t mor nooit, teminste aan de lange modderree te zien kon der nooit veul omweg goan.

'Hai jem nog vee?'

'Of Jenne nog vee houdt, ja wis en zekers. Hè Eitje. Jenne houdt nog vee. Daar maakt Eitje brij van en voor de rest krije de kalfjes het. Ja, Jenne heeft nog twee moal vijf kalfjes' en hij toonde mij zien ofzichteleke handen woarvan één vinger ontbrak net of ik niet tellen kon, 'plus één,' schudde Jenne van t lachen.

'Zo,' zeg ik, 'dat is een hiele kudde.'

'Plus Barend de zwienezeug en twee koebeesten. Hè Eitje. En voor de rest het Jenne vee van n ander ien t land, want dan vangt Jenne voor iedere koeiebeest nog wat gemak, hè Eitje! Donder ja, Jenne moet wel leven en anders Eitje wel. Zout en suikers groeien hier niet en anders ha ha zit er kraak nog smaak aan t leven, hè Eitje! Want Eitje houdt niet van de jongens en Jenne niet van de meiskes, haha.'

Hij zat nou liek veur me met zien mobilisoatsiejas van de eerste grode oorlog met onder en boven n knoop dicht.

'Ja jonge, Jenne en de meiskes dat was eerder, doe Jenne voor z'n nummer opkwam as soldaat eerste klas. Maar olderdom verzwakt de lust zegt Jenne, hè Eitje!'

Nou begon Eitje nog harder op n doek om te strieken, zodat heur handen en arms paarsrood aanliepen.

'Maar ik hè ze hier bij me voorop de knieën had, jonge ja wis. Mooi werk en dan kneep ik het vlees en het vlees kraaide, mooi werk jonge. Wat, Jenne het nog veul te weineg knepen, jandomt. Ja ja hè Eitje, meiskes moet je pakken.' Ien Eitje heur brilleglas zag ik de glans van appels en peren en heur spitse neus begon spontoan te lopen en heur gezicht was spierwit. 'Meiskes,' en Jenne boog zich ver noar me toe, 'meiskes hebben n mooie kont.' Ik zag Eitje half metbugen doe Jenne heur verschrikte en riep, 'maar Eitje niet.'

De stilte voer deur t huus as n dreiging en even schiende het dat het verleden opjut wer, met stemmen en kreten van toen. Doe gebeurde het, o schrik. Eitje naaide der uut, zag t aankommen bliekboar, wis van hoe en wat. Jenne ging stoan zunder wat te zeggen en aan de ellebogen zag ik wat tot walging overkwam. Jenne ston of t hiel gewoon was te pissen ien t aanrecht. Hai nog aan toe en hoe kiek je dan en hij was nog niet kloar doe Eitje met n ketel hiet wodder binnenkwam om alles weer te fatsoeneren. Nou was niet alenneg Eitje paars, mor ok ik verkleurde op slag.

'Smook we nog een meiske?' vroeg er.
'Nee,' stötterde ik der uut, 'ik moet eigelek vot.'
'Zo jô gaan weer. Ja jonge de keukenkamer is ok al blauw.'

Ik ston op en probeerde Eitje n hand te geven, mor die veegde zo laank overal aan om, dat ter niks van kwam en uut heur bril zag ik n dikke roller lopen, die pats op de tegels uutéénspatte. Bij de deur zee Jenne ten overvloede: 'Nou doen ze allegaar de groeten van hier uut t vrije veld.'

*

Antje Olthoff

Slootkant

Märt
Regen suur
all Sloten vull
nix is mehr schoon

Hammerk
kolle Dook
is lüttje Welt
kien Straat, kien Boom

Boßeltour
griesgraue Diek
well wall gewinnt?
dat is nettgliek

Wieder, wieder
all liekut
man driest d'rup daal
van d' Padd of - dood

Geduld [2]

Heb geduld mit ons mien kind
heb geduld en zunder vroag
dit laand is mui en troag
dat pien en ander zeerte vindt.

Pas die aan bie ons soort minsen
pas die aan en neem gain dail
neem dit laand in zien gehail
loat ons aal joen vrede winsen.

Heb geduld as swoar stromend woater
beknopte bellen van t hop
koeliezenlaandschap in mien kop
keuters kreunen onder t raait noar loater.

Dit laand is doezenden joaren old
van stromende revieren
woar gevuilens weleg tieren
as bekapte bomen van et wold.

Tied komt as meandernd woater
zo dreug van t zaand
as stof zo fien in haand
dien dörst wordt lest, vroug of loater.

[2] *Oet 'As ain poar ogen sloeten' oetgeven ien aigen beheer (Oetgeverij Puthok, Peize, 2009)*

Opa

Stoef bij t roam noast e vensterbank
zit hij ien t licht met t schilmeske
en eerappelmandje
ien e mondhoek holdt hij zien segoar

Noarmoate opa older wordt
begunt hij dikker te schillen

Met n luciferprikje ien t segoarpuntje
tuzzen e vingers trekt hij aan t körte enne
segoaras valt ien t mandje

De koroapen leggen nog uutzied
noa t schillen snidt opa die ien reepkes

En as wij dan stamppot kregen
zagst niks meer van die reepkes
moeke stampte ales fien

Dat atten wij dan met stroop
zoveul stroop
as pabbe mor lieden wol

Knienen kregen de schillen
en vratten t met of zunder as.

Wotterpiekje

Met t nustje
tuzzen e rijten
en e snielings

zitstoe
ien dien wieg
met eikes
as Mozes
ien zien körf.

Mor gien prinses
komt om dij
kieken
en ik ben
ok gien prins.

Ien t ruut
wacht t kikkerrit
op e waarmte
van e zun.

gewoon biezunder

hail gewoon de aaldoagse woorden
oplepeln
en noar binnen glieden loaten
krekt as van n schöttel zoepenbrij
in vrouger doagen
mit de zuide smoak
van de met stroup schreven noam
derin van aigenhaid

zodat t weer d'aaldoagse pot wordt
zunder de zwoar te kaauwen kost
van kokeleko
met de kweerze noasmoak
van 'haai tolk tolk'

dat alles weer zo gewoon
worden mag
asof t ongewoon is

d'aaldoagse
van hoes oet proat

HEMEL BOVEN OOSTERWEG

Dij oavend zat ik in n schoullokoal, aal grootgruid toch, en zag mit lichten aan - allinneg toavels, wanden, en nog wat teksten aan hoaken, inroamd, aandermans toal. En tegenaan de roet n poar gezichten, as inroamd ook, aandermans beeld. En nog miezulf en hou of ze mie zain.

Koaders van spaigel en van kapper, van dat wat pazend is en dat wat nait. Denken bie nijs van kraant en van tv en waitenschop, en stoere stukken veur toneel en bouken, laifst vrumd in sproak en schrift, wat swoar op moag ligt van doar t over gaait. En jeugd en laifde en mien aigen woorden. Ach, aal mien woorden en hou of ze mie zain.

En zag - mit lichten oet - hou klaain of roemte was en ook hou groter, veul groter as de schien van laampen en houken, recht om roamen tou, doarlangs t swaart van koale takken op zien gemak tot aan verdaipen rekt. En hou of t zicht verduustert en verroemt en minder tou- of aan-, meer schaauwen wordt, noar dichter in en wieder oet. En dou, deraan veurbie, hemel boven Oosterweg.

(De stilte in dat schoullokoal, dij mit t opsteken van de wazzen lichtjes, ain veur ain, allain mor stiller wuir, n genöt veur t oor. Net as veur t oog t duustern, al in zukzulf vergroot en nou van onderof met keerskes, ain veur ain en soamen meer as ain bie aine teld. Hou t ook nog donker bleef en aaid nog hemel boven Oosterweg.)

En zag t ol pad zuk vougen noar de grens van wat begoanboar was. En noar de lienen tussen maart en klooster, lienen van ainvoud op raande van t bestoan. Kraben en knooien, d'olden, langs Oosterweg, deurgoan en ook mie veurgoan - zeg - doezend joar. En ik heur noa. En ik dij in heur toenen woon en main dat ik veur aanswat aanlegd bin as kool en bonen. En ik mit mien - zeg - fiefteg joar en hou of ze mie zain.

Dij oavend zo te zitten in dat schoullokoal - mit lichten oet - en mie te vroagen noar de zin. Van waiten loaten wat ik vuil en vind en haardop denken bie wat aiweg is. Woar ik mie nou zo drok om moak. Hou ze mie zain. Ach, hou of ze mie zain. Terwiel dat veur - zeg - doezend joar dij hemel hier in t roam de hemel was boven Oosterweg en dat over - zeg - doezend joar aaltied nog weden zel.

*

Sprutter

Sprutter boven mien kop
op hörn van dakgeut, speult
mit geluden. Wat beduden
aal dij snoavelbewegens?
Kleppern, housten, proesten,
piepen? Woarom kin k nait
begriepen wat op dierlek
nivo moakt wordt? Lees k
Mulisch en Biebel, en loat
t jubellaid van liester
mie bilder achter mit gevuil
van pienlek mìnselk tekört?

Reitdiep

I

Lui wotter ben ik, tussen sloapersdieken
met wrongen bochten zunder nut.
Vastlopen - om n stroom te lieken
die voag an vroeger denken dut.

Mor wel goed kikt zigt me bewegen:
de wolken drieven hier laanguut
of druppen kringen ien e regen
of wiend volt rimpels ien mien huud.

II

Old wotter ben ik, stoekt is t stromen
n spiegelbeeld van n rivier:
n viever host met gras, wat bomen
as ooit mezulf, zo leg ik hier.

Misschien t noajoagen van wiend
zaacht en deurzichteg leg ik open
onder n brug die kanten verbiendt
veur goenend om overhin te lopen.

III

Echt wotter ben ik, ien mien eigen tied
- de wereld draait, verdampt, vervlugt -
gruit hier en stijt en boegt het riet
tot an het laand, tot ien e hoge lucht.

Echt wotter ben ik, vuul de diepe gronden
en as vanzulf liekt alles stil;
k ben an dit laand, de dieken bonden.
Mor wotter dut wat wotter wil.

ONKRUUD

Moe is op neuze vallen, mor t is wonderboarlek goud oflopen. Zai het allain n blaauw oge kregen. En dat is n wonder, ie valen op neuze en kriegen n blaauw oge. Ze is strukeld op jacht noar onkruud en gruin oetsloagen tegels. Ze vuilt zok nog wat stief in de leden, meer het ze der nait aan overholden.

Genesis drije komt mie in gedachten, Oadam en Eva, t parredies oetzet en mit zwait op de pokkel aan t waark, op laand mit doorns en diezels. Wel het ter gain wait van?

Veur tillefoon heuren wie van moe: k bin omsiddeld deur n oetstekende staine, n oakertje mit blaikwoater in d'haand. En mit kop tegen waslienpoale aan vlogen en laankoet op grasveldje achtertoes terechte kommen. Mien brille lag n endje wieder net as t emmertje.

Noaber Oarend Staar haar zok t aarg aantrokken, dij zee: wat dut zo'n old mensk as ie van negenteg ook aal te stroatje schoonmoaken. Hai het wel n beetje geliek: der mag gain spiertje gruin op n plekje zitten woar t nait heurt, den komt moe al in t enne. t Eerste wat ze doan haar dou ze weer op bainen ston: n nij emmertje mit schoonmoakmiddel pakken en over t stroatje smieten en mor vegen!

Loaten we nait te aarg op heur ofgeven, t ken elk ja overkommen. Dat heb ik zulf vernomen. Vanmörgen even wat zeuvenblad weghoalen, evenwicht verlaizen, n haalve draai moaken (t was net gemestiek) en roggels valen mit n smak tegen de vlinten van de vieverraante. Rezeltoat: n gat in de kop mit n steertje der aan en n boele op knije as n tennisbale.

Ik wait nou n klaain beetje wat zo'n wraide kaaiensmieterij bedudt, woar ze mensen bie dood smieten: ik griende al noa twije dij mie ruiken.

Vanmiddag noar dokterspost west: Minstens vier hechtingen, zee de assistente, dij de wond schoonmuik mit alcohol. O, wat pipperde dat! En met het been omhoog tot de zwelling is gezakt.

Achterof is t mitvalen, dokter Kupers zat wat bie de wond te pulen en het de boudel mit liem weer dicht kregen. k Zel der wel n beste delle aan overholden docht ik toun we noar hoes reden. En wat dou je den as je weer deur toene lopen? Juust, net as moe, even wat van dat röttege heers of popkul griepen, wat joe van de bainen brocht het!

Dat zit al zo laank in de mens worreld, wied veur suster Bertken, joa nog veur Genesis drije!

*

Moi Westerwolle

t Vuilt zoas t heu rokt
vergeten en vertraauwd
Hier heur ik
stem krigt leegste bas
dreum hoogste loop
en tred wordt troager

Vanoet gruinlaand
kikt kou mie aan:
bist der weer?
Eerappels bluien:
lila, paars en wit
n Kaamp rògge:
hoge dunne bainen
nuigen tot riepen
Ol daip schut oet bochte
en gain loantje is liek
t Laand is nooit vlak
en aiweg en altied
stèt der n ekkelboom

As ve proten
pruif k t zwiegen
Brannekkel stèt nich in weg
en eekster wupket op klompen
k Wol hoast wat zeggen
mor sloek t weer in
Mout nog even wazen
t is nog nich zo wied

Dammeet goa'k weer over d'Iessel
noar mien gold
noar mien vree
en n daip pienscheutje
- t mag gain noam hebben -
raaist mit.

Grafheuvel [3]

t Grasveldje dat opains n grafheuvel was
en Nellie dij zee
din ben ik n sjamoan
n woord dat hangen bleef boven t gras.

Tot Nellie aan t brommen slaig
oohhm oohhm oohhmmm
en ik, dij laankoet noast heur lag,
vanoet mien ooghouken n spijbaistje zag
en hou stil t toun eefkes was

oohhm oohhm oohhmmm
geef joe over aan t woord
wor t woord wees t woord

…Nellie weer

terwijl ik as gekrusegd noast heur
op de haailege grafheuvel lag.

[3] *Drij gedichten oet 'Zo is t nait goan/Zo is het niet gegaan' (Philip Elchers, Stad, 2009).*

Zo is t nait goan

Tot elks verboazen bleef de dikke buurvraauw
toun ze ainmoal sturven was
gewoon deurproaten:

laange citoaten oet olde Polygoonjournaals;
mainst versloagen over keunelke familie
en de vreugdevolle maaidoagen van 1945.

Eerst wer der docht, t liek is nog waarm,
as t verstieft kramt mond heur wel stom.
Mor zo is t nait goan.

Ze begon te zingen: kienderverskes
dij de mainsten allaank vergeten waren,
pareltjes van onschuld en hoop.

Verzichteg begon der ain mit te zingen.
En nog ain, en weer ain. Tot elk zong.
Der wer n trekharmonikoa regeld.

Meneer ligt op dit moment even te rusten

'Meneer ligt op dit moment even te rusten,'
n vraauw aan tillefoon.

Zaacht geroes op lien.
Van n rechte zee.
'Zel e joe straks even terugbellen?'

De stem aan ander kaant
oet n roemte woarien n man aargens
liggen goan is.
As t kort gerief van n kust noa swimmen.
'Wel kin ik zeggen dat der beld het?'

Ik wil heur vroagen woar e ligt.
Op ber?
Of e op zien zied ligt.
Of op rug.
Op baank.
Hou e zien aarms het.
De schounen, noast nkander zet, wachten.
De bril op t toaveltje, wacht.

De koamer, recht ien t ìnd. Wacht.
Aingoal t licht.
De dag, de woorden
alles wacht op de man
dij even liggen goan is.
Ik zeg mien noam.

De vraauw wacht.
De zee wacht.

Spannend wasgoud

Op e knijkes zit e veur
t deur rubber omraande glas
te kieken noar mien biezundere was
en zigt hou ien t schoemend sop
zien rubbern steveltjes op e kop
aal ien e rondte draaien
en mien pantovvels aaien.

Hai volgt zien steveltjes op e vout,
van zien voutjes zai ik enkel zien toontjes,
dìn strekt e zien sloapende baintjes
en kiekt riekhaalzend tou
hou ik t deurtje opendou,
zien steveltjes volprop mit stukken kraant,
zien knoestjes drukken tegen mien haand.

Nou, roem twinteg joar loater
stoan zien reuzestevels op e kraant
te soppen van t woater.

t Jonassen van Jona

Ien t pikkeduuster
van de vis
zit t Jona dwaars
dat ter bie hom
gain ruggegroat is.
Hai jonast as n foetus
en zien geleuf wordt groot.
Hai geft hom over,
vis begunt te spijen,
t is
of er vannijs
geboren is.

Hai dut
wat er doun mos
mor t kwoad komt bovendrieven.
Zun ken er nait verdroagen.
Hai heurt Gods vroagen,
komt d'olle Jona weer tegen.
Van zo'n baarg laifde
wordt er met homzulf verlegen.

Ien t nij geboren licht
jonast Jona
veur Gods aangezicht.

INTERVIEW MIT HENK PUISTER deur Jan Glas

Henk Puister is ien 1953 op Sapmeer geboren en woont al zien haile leven op t Hoogezaand, het doar ook de schoulen deurlopen. Hij het joarenlaank ien Stad waarkt as produksiemitwaarker, ekspeditsiemitwaarker en heftruuksjefeur. Schrieven zat ter al van jongs òf aan ien, toun e tien joar was won e mit n vaaierregelg verske n pries bie t Nijsblad van t Noorden. Ind joaren zeuventeg begon e onder ienvloud van Toon Hermans kwatrienen te schrieven.

Ind joaren tachteg wer e onverwachts ontsloagen, zien frustroatsies hierover schreef hai van hom òf ien gedichten. Toun begon e ook mit t schrieven ien t Grunnegs, noast gedichten ook verhoalen en laidteksten.

Van Henk verschenen honderden publikoatsies ien tiedschriften, kranten en verzoamelbundels en zo'n lutje twijhonderd laidteksten binnen op muziek zet deur Grunnegstoalege artiesten as Wia Buze, Tekielja, Johan Raspe en De Fiebeldekwinten. Veur zien laidteksten waarkt Puister veul soamen mit muzikant en componist Alex Staal. Henk Puister treedt geregeld op, hai mag zoas e zulf zegt: 'stommegeern veurlezen uut aigen waark'. Zo leest e bieveurbeeld al meer as twinneg joar elke moand n aigen verhoal veur bie lekoale omroup Radio Compagnie.
Begun joaren tachteg verscheen ien aigen beheer de bundel *Twij bruiers noar Zuudloardermaart*, 42 coupletten op riem. Verhoalenbundel *Mit maddeln en spaddeln* (1994). *Woddels van mien bestoan* (2001) soamen mit Henk Smit. Ien november van 2009 verschient bie oetgeverij kleine Uil *Bliedschop veur t bezeren*, n keuze oet zien gedichten.

Woarom schrieven?

Schrieven heurt krekt zo bie mien leven as oamhoalen, mien sukerspoitjes, mien eterij, mien drinkerij. Ofschoon k mie wel ais ofvroag of k nait eelsk dou as k dit main. Heb mie bevobbeld wel ais stelleg veurnomen om mie te bedappern en nait in pènne te klimmen om mien reaksie te geven op n onderwaarp in kraande deur middel van n braif, mor toch...

Foto: *Jan Glas*

Zai, heur of lees dingen dij mie ontroeren, dij mie aangriepen en deur te schrieven kin k mie t beste uten. Sunts k schrief heb k gain behuifte meer om foto's te moaken. Bovendat: as kind was k zo stokverlegen, dat k kleurde vot tou over mien oren en haar muite uut mien woorden te komen. Hebben gedichten in Krödde stoan over dit onderwaarp. Moeke dij mie bosschoppen op n braifie schreef, omreden zai wos van proaten kwam toch niks. k Mos braifie mor oflangen aan teunbaankjuvver in winkeltje van Koster. Zai wos t ja wel.

Moe en ik

Vrouger pruit moe veur mie.
Ik was veuls te verlegen.
Nou zeg ik wat zai bedoult.
n Tumor holdt heur sproak tegen.

Woarom gedichten en woarom verhoalen?

In eerste plekke vuil k mie dichter. In zesteger joaren brochden onderwieskrachten mie laifde bie veur poëzie. Zai leesden veur klazze gedichten veur in verschillende toalen. Al drong inhold voak wat stoerachteg deur: kleuren van klaanken, ritme en beelden dij oproupen wuiren vond k prachteg. Was doudestieds stoapelgek op popmeziek en huil ale vakbloaden bie op dit gebied. Zongen teksten, soms kaant en kloare gedichten, pakden mie.

Zinnen in soamenspul mit klaanken. Vandoar dat k beslist aan loop wol mit moaken van laidteksten dou der begun tachteger joaren inainen n zee van vrije tied op mie òf kwam. Wat lezen van poëzie aanbelangt heb k traauwens n flinke inhoalslag moakt. Veur mien daartegste doekde ik nait echt in (literaire) gedichten en leesde ze zeker nait mit regelmoat.

Op verhoalen schrieven legde k mie pas goud tou dou k der inwendege rust veur haar. t Gaait mie stoerder òf. t Is meer kraben en knooien, ofschoon krekt as mit poëzie: soms vluien woorden der morzo uut en mout k der niks meer aan doun. Kinst ook te laank pulen blieven vanzulf. Bin oardeg produktief terwiel dat k toch genogt votgooi, hur, en noar miezulf ducht mie kritisch bin op aigen waark.

t Dwaangmoatege van: k mout produktief wezen en zwaiten en angsten uutstoan van: komt nooit weer n gedicht of zo, is verbie. Nooit n gedicht weer? Nou, wat den nog? Mit verhoaltjederij zol k zo mor opholden kinnen, mor zo laank as k leef zel der toch op zien tied aaltied wel weer n riemsel of n gedicht uut mie komen. As k gain slietoazie krieg van t benul netuurlek, hè...

Woar ligt bie die t onderschaaid tussen n gedicht en n laid?

t Onderschaaid tussen n laidtekst en n gedicht kin soms hail klaain wezen of der hailmoal nait wezen. Binnen lu dij n gedicht van mie in n tiedschrift of in kraande lezen hebben dij heur aansprak en mie vroagd hebben of ze t op meziek zetten moggen. Mainsttied stim k tou in zo'n gevaal. (Ligt der aan wel mie t vragt.) Van d'klaainste veraandern in n tekst, al gaait t om ain letter, bin k geern op högte.

Van n gedicht dij al publiceerd is vind k dat e is zoas e is en dat der in wezen niks meer aan doan worden mag deur n komponist. Laidteksten schrief k ook wel in opdracht. Onderwaarp wordt mie den aanlangd en den is overleg belaangriek. Schrieven is ja ainzoam waark, mor mit laidteksten moaken vind k t onderling kontakt van veul belaang. Verrazzend is aaltied de melodie dij bie n tekst bedocht wordt. Nermoal sproken bemui k mie nait mit t mezikoale dail en loat dit volledeg over aan komponist/uutvoerende artiest.

n Goud gedicht huft nait per se riemen, noar mien smoak. Vrije verzen kinnen meer zeggenskracht hebben as gedichten dij dwaangmoateg op riem zet binnen. Mit gedichten goa k hailmoal mien aigen, vrije gaang en wil mie aan gain regels steuren, mor laidjes klinken over t aalgemain mooier, vind k zulf, as der riem in zit.

Welke schrievers inspireren die en wat is heur ienvloud op dien waark?

Bin n allesleesder. Van onbekinde noamen tou grode noamen in wereldliteratuur. Binnen schrievers dij hailmoal niks van aander schrievers lezen willen, omdat ze op gain enkelde menaaier invlouden van boetenof opnemen willen. Mor komst der toch nait onderuut. Kinst die nait ofsloeten. Onbewust dringt der aaltied wat deur. As k noar mien vrougste kindertied weeromgoa heug k mie dat k troanen lopen

loaten heb om verhoalen dij mie aldernoast bie t haart haren. t Ging den om onderwaarpen as (daaiern)laifde, vrundschop, onrecht, verloaten worden, ainzoamhaid. n Bouk as 'Alleen op de wereld' van Hector Malot, nuim ik in dit verbaand in t biezunder. Zit alles in. Wat die in dien vrougste joaren ruik blift bepoalend veur dien wiedere leven, denk ik.

In mien waark zellen aaltied invlouden te vinden wezen van aander schrievers. Mor k stoa der nait te laank bie stil. Wil geern oorspronkelk wezen, mor dij baangeghaid kin ook verlammend uutwaarken en den ontstaait der niks meer.

Poëzie van Remco Campert, net as zien körde schetsjes, bin k n hail groot laifhebber van. Simon van Wattum zien prozoa vrat k mie zat in. Zien poëzie ontdekde k loater pas en dij vind k echt van grode klazze. Leste tied lees k veul van de Japanner, dij op t heden 'hait' is: Haruki Murakami.

Doe schrifst al zo'n dareg joar, wat is t verschil tussen dien schrieven van ien t begun en van nou?

In daarteg joar moakst toch n zekere ontwikkeln deur. Deur aigen ervoarens en aandern heurent krigst meer kiek op t leven. Mor k blief mie nog aaltied mit kinderogen verwondern over van alles en nog wat. Kom voak veur verrazzens te stoan en kin den hailmoal in toeze wezen. Vind miezulf noa n zetje weer en goa mor wieder. Wil t beste der van moaken. Miezulf en aandern liek in ogen kieken blieven kinnen.

Wait dat gounent mien vrouger waark beter vinden, mor krieg vandoage aan dag toch ook mit regelmoat pozitieve reaksies op nij verschenen publikoatsies. Vrouger dochde k aingoal aan wat n aander wel nait vinden zol, mor och: is dat wel t belaangriekste?
Mit de joaren bin k op toalgebruuk veul sekuurder worden. Wil geern zo geef meugelk Grunnegers schrieven. As wie, schrievers, dij tied hebben om over toal te prakkezaaiern veurdat we der wat mit doun, der al mit pedde noar gooien, woar blift t Grunnegers den?

*

Redaksie	Veurof	-1-
Jan de Jong	Haarst	-2-
Annie van Dijken	Sport	-3-
Annie van Dijken	Ik vroag mie òf	-6-
Annie van Dijken	t Gevuil	-7-
Sigitas Parulskis	Schougverbranden-*vertoalen*	-9-
Jan de Jong	Prinsentoen 2009	-10-
Käthy de Jong	Schoelen	-11-
Jurrien Veenstra	Lammert Lot	-12-
Reinder van der Molen	Woar	-14-
Fieke Gosselaar	Riouwstroat	-15-
Henk Puister	Winters traaingedicht	-16-
Henk Puister	Krouglopen op zotterdag	-17-
Henk Puister	Dochter	-18-
Henk Puister	Toenman en doe op widde zokken	-19-
Rik Andreae	Flarf	-20-
Reinder W. Hiemstra	Eitje	-21-
Antje Olthoff	Slootkant	-24-
Anne Hoogebrug	Geduld	-25-
Willem T. Oostenbrink	Opa	-26-
Willem T. Oostenbrink	Wotterpiekje	-27-
Anneke Mensen	Gewoon biezunder	-28-
Nina Werkman	Hemel boven Oosterweg	-29-
Jan Blaauw	Sprutter	-31-
Tonko Ufkes	Reitdiep I & II	-32-
Tonko Ufkes	Reitdiep III	-33-
Tim H. Hulzebos	Onkruud	-34-
Hanne Wilzing	Moi Westerwolle	-36-
Jan Glas	Grafheuvel	-38-
Jan Glas	Zo is t nait goan	-39-
Jan Glas	Meneer ligt op dit moment	-40-
Coby Poelman	Spannend wasgoud	-41-
Coby Poelman	t Jonassen van Jona	-42-
Jan Glas	Interview mit Henk Puister	-43-
	Ienhold	-48-